

Abstrakt

Právo na sebeobranu v mezinárodním právu veřejném

Disertační práce je věnována jedné z klíčových otázek současného mezinárodního práva – právu na sebeobranu. Práce je rozdělena do několika kapitol. Po úvodní kapitole mapující historický vývoj použití síly v mezinárodních vztazích se práce zabývá klasickým institutem sebeobranu v kontextu jeho obyčejového i smluvního vyjádření v Chartě OSN.

Hlavní pozornost je věnována rozboru sporných pojmů (jako je např. ozbrojený útok) s tím, že příslušný výklad se opírá o judikáty Mezinárodního soudního dvora a doktrinární výklad. Předmětem zájmu se stává i problematika nepřímého použití síly a v této souvislosti zejména rozsudek Mezinárodního soudního dvora ve věci Nicaragua. Práce zkoumá i poměrně nový pojem v mezinárodním právu, kterým je kybernetický útok.

Další kapitola se zabývá problematikou preventivní sebeobranu. Práce detailně analyzuje přístupy doktríny k prevenci a zaměřuje se na jejich hlavní argumenty. Předmětem zájmu jsou obě hlavní teorie – tradiční a restriktivní. Práce se detailně věnuje i historickému případu *Caroline*, od kterého se počínají vyvíjet podmínky výkonu sebeobranu. Krátce je analyzována i tzv. Šestidenní válka v roce 1967, která je částí nauky považována za typický příklad aplikace prevence.

Závěrečná kapitola se zaměří na zkoumání preemptivního použití síly v sebeobraně, konceptu, který byl představen Spojenými státy americkými v roce 2002, a poté znovu v roce 2006. Detailně je zkoumána současná pozice tohoto konceptu v mezinárodním právu, a to jak z pohledu nauky, tak ze strany států. Předmětem detailního rozboru jsou dva případy z moderní historie, které je možné považovat za aplikaci preempce – letecký úder na irácký jaderný reaktor v Osiraku v roce 1981 a invaze do Iráku v roce 2003.